

Справа № 203/4767/24

Провадження № 2/0203/1808/2024

УХВАЛА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

26.09.2024 року суддя Кіровського районного суду м. Дніпропетровська Єдаменко С.В., ознайомившись з позовною заявою ОСОБА_1 до ОСОБА_2, ОСОБА_3, в якій третьою особою без самостійних вимог зазначена Всеукраїнська громадська організація «Федерація хокею України», про визнання недійсним рішення та зобов'язання припинити вчиняти дії,

встановив:

Позивачка подала через місцевий суд загальної юрисдикції цю заяву до ОСОБА_2, ОСОБА_3, визначивши третьою особою без самостійних вимог Всеукраїнську громадську організацію «Федерація хокею України», з вимогами:

- визнати недійсним рішення Всеукраїнської громадської організації «Федерація хокею України» в особі Дисциплінарного комітету Всеукраїнської громадської організації «Федерація хокею України» № 23/24-28 від 18.07.2024 року;
- зобов'язати ОСОБА_2, ОСОБА_3 припинити вчиняти дії, які не передбачені Статутом Всеукраїнської громадської організації «Федерація хокею України»;
- стягнути понесені судові витрати солідарно з відповідачів на користь позивача.

Перевіряючи додержання правил юрисдикції при зверненні з даним позовом в рамках вирішення питання про прийняття позовної заяви та відкриття провадження у справі, приходжу до наступних висновків.

Право на доступ до правосуддя є одним з основоположних прав людини. Воно передбачене у статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, яка ратифікована Україною.

Європейський суд з прав людини у параграфі 24 свого рішення від 20 липня 2006 року у справі «Сокурєнко і Стригун проти України» зазначив, що фраза «встановлений законом» поширюється не лише на правову основу самого існування «суду», але й на дотримання таким судом певних норм, які регулюють його діяльність. Термін «суд, встановлений законом» у пункті 1 статті 6 Конвенції передбачає всю організаційну структуру судів, включно з питаннями, що належать до юрисдикції певних категорій судів.

Статтею 124 Конституції України закріплено, що правосуддя в Україні здійснюють виключно суди. Юрисдикція судів поширюється на будь-який юридичний спір та будь-яке кримінальне обвинувачення. У передбачених законом випадках суди розглядають також інші справи.

За вимогами ч.1 ст.18 Закону України від 02 червня 2016 року № 1402-VIII «Про судоустрій і статус суддів» суди спеціалізуються на розгляді цивільних, кримінальних, господарських, адміністративних справ, а також справ про адміністративні правопорушення.

Важливість визначення юрисдикції підтверджується як закріпленням у Конституції України принципу верховенства права, окремими елементами якого є законність, правова визначеність та доступ до правосуддя, так і прецедентною практикою Європейського суду з прав людини.

Судова юрисдикція - це компетенція спеціально уповноважених органів судової влади здійснювати правосуддя у формі встановленого законом виду судочинства щодо визначеного кола правовідносин.

Для вирішення питання про розмежування компетенції судів щодо розгляду адміністративних, цивільних, кримінальних чи господарських справ недостатньо застосування виключно формального критерію - визначення складу учасників справи. Визначальною ознакою для правильного вирішення спору є характер правовідносин, з яких виник спір. При визначенні предметної та / або суб'єктної юрисдикції справ суди повинні виходити із прав та/або інтересів, за захистом яких звернулася особа, заявлених вимог, характеру спірних правовідносин, їх змісту та правової природи.

Відповідно до ч.1 ст.19 ЦПК України суди розглядають у порядку цивільного судочинства справи, що виникають з цивільних, земельних, трудових, сімейних, житлових та інших правовідносин, крім справ, розгляд яких здійснюється в порядку іншого судочинства.

З 28 березня 2014 року - часу внесення змін до пункту 4 частини першої статті 12 Господарського процесуального кодексу України у редакції підпункту 1 пункту 3 Закону України від 10 жовтня 2013 року № 642-VII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правового регулювання діяльності юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» (далі - Закон № 642-VII), який набрав чинності 28 березня 2014 року, процесуальний закон відніс до юрисдикції господарського суду розгляд справ, які виникають з корпоративних відносин у спорах між юридичною особою, яка не є господарським товариством (фермерське господарство, кооператив, приватне, колективне підприємство тощо), та її учасниками (засновниками, членами), у тому числі учасником, який вибув, пов'язаними зі створенням, діяльністю, управлінням та припиненням діяльності такої особи.

Стаття 20 ГПК України визначає коло справ, які підлягають розгляду в господарському суді, до яких віднесено справи у спорах, що виникають з корпоративних відносин, у тому числі у спорах між учасниками (засновниками, акціонерами, членами) юридичної особи або між юридичною особою та її учасником (засновником, акціонером, членом), у тому числі учасником, який вибув, пов'язані зі створенням, діяльністю, управлінням або припиненням діяльності такої юридичної особи, крім трудових спорів.

Відповідно господарським судам підвідомчі справи, що виникають із корпоративних відносин у спорах між юридичною особою та її учасниками (засновниками, акціонерами, членами), у тому числі учасником, який вибув, а також між учасниками (засновниками, акціонерами, членами) юридичної особи, пов'язаними зі створенням, діяльністю, управлінням та припиненням діяльності такої особи, крім трудових спорів.

Закон України «Про фізичну культуру і спорт» визначає загальні правові, організаційні, соціальні та економічні основи діяльності у сфері фізичної культури і спорту та регулює суспільні відносини у створенні умов для розвитку фізичної культури і спорту.

Відповідно до ст.20 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» спортивні федерації (асоціації, спілки, об'єднання тощо) - громадські об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості, основними завданнями яких є: забезпечення інтересів членів відповідних спортивних федерацій у сфері спорту, в тому числі сприяння захисту їх соціальних, економічних, творчих, вікових, національно-культурних та інших інтересів; сприяння розвитку відповідного виду (видів) спорту шляхом участі у розробленні та виконанні відповідних програм; залучення різних груп населення до фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності; сприяння підготовці спортсменів національних збірних команд та забезпечення їх участі в офіційних міжнародних

спортивних змаганнях; організація та проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів; участь у здійсненні кадрового забезпечення розвитку відповідного виду (видів) спорту; сприяння розвитку міжнародного співробітництва у сфері фізичної культури і спорту.

Спортивні федерації діють на підставі статуту.

Правові та організаційні засади реалізації права на свободу об'єднання, гарантованого Конституцією України та міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, порядок утворення, реєстрації, діяльності та припинення громадських об'єднань визначає Закон України «Про громадські об'єднання».

Закон України «Про громадські об'єднання» визначає громадську організацію як «громадське об'єднання, засновниками та членами (учасниками) якого є фізичні особи», тобто це одна з організаційно-правових форм громадських об'єднань в Україні.

За змістом ст.1 Закону № 4572-VI громадське об'єднання - це добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів.

Громадське об'єднання зі статусом юридичної особи є непідприємницьким товариством, основною метою якого не є одержання прибутку (ч.5 ст.1 Закону № 4572-VI).

Згідно ст.2 Закону № 4572-VI чинність цього Закону поширюється на суспільні відносини у сфері утворення, реєстрації, діяльності та припинення громадських об'єднань в Україні.

У статті 3 Закону № 4572-VI передбачені принципи утворення і діяльності громадського об'єднання.

Одним із таких принципів є відсутність майнового інтересу, який передбачає, що члени (учасники) громадського об'єднання не мають права на частку майна громадського об'єднання та не відповідають за його зобов'язаннями. Доходи або майно (активи) громадського об'єднання не підлягають розподілу між його членами (учасниками) і не можуть використовуватися для вигоди будь-якого окремого члена (учасника) громадського об'єднання, його посадових осіб (крім оплати їх праці та відрахувань на соціальні заходи) (ч.6 ст.3 Закону № 4572-VI).

Громадське об'єднання, яке має намір здійснювати діяльність зі статусом юридичної особи, діє на підставі статуту громадського об'єднання, який повинен, зокрема, містити відомості про порядок створення, діяльності та припинення діяльності відокремлених підрозділів громадського об'єднання, порядок оскарження рішень, дій, бездіяльності керівних органів громадського об'єднання та розгляду скарг.

Статут громадського об'єднання - це установчий документ, що використовується для створення та провадження діяльності, містить правила, що регулюють права та обов'язки членів, визначає порядок управління та здійснення діяльності громадського об'єднання.

Можна підсумувати, що громадське об'єднання (громадська організація) є одним з різновидів юридичної особи, створеної шляхом об'єднання осіб, які мають право участі у ньому (у ній). Члени громадської організації мають право брати участь в управлінні товариством, обирати та бути обраними до органів управління.

Всеукраїнська громадська організація «Федерація хокею України», відповідно до положень її статуту, нова редакція якого затверджено Щорічним Конгресом ВГО «Федерація хокею України» протоколом від 22 грудня 2021 року, є неприбутковою громадською організацією фізкультурно-спортивної спрямованості із всеукраїнським статутом, створеною для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення спортивних, соціальних, економічних та інших інтересів її членів, сприяння розвитку та популяризації хокею з шайбою в Україні.

Оскільки у вказаному позові позивачка та відповідачі є посадовими особами громадської організації таміж учасникамицієї юридичноїособи виникспір зприводу визнання незаконним рішення вказаної організації, тому спір у цій частині за своєю правовою природою та правовими наслідками належить до корпоративних спорів і, відповідно, має розглядатися в порядку господарського судочинства.

Такий висновок суду відповідає правовим висновкам, викладеним у постанові Великої Палати Верховного Суду від 13 жовтня 2020 року у справі № 695/2665/16-ц (провадження № 14-105цс20), у постановах Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду: від 07 жовтня 2020 року у справі № 317/346/17 (провадження № 61-184св19); від 25 листопада 2020 року у справі № 370/1965/18 (провадження № 61-4708св20), а також у постанові Верховного Суду від 20.01.2021 в справі № 187/1626/18 (провадження № 61-12524 св 20).

Згідно п.1 ч.1 ст.186 ЦПК України суддя відмовляє у відкритті провадження у справі, якщо заява не підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства.

Таким чином, оскільки дану позовну заяву ОСОБА_1 належить розглядати за правилами господарського судочинства, у відкритті провадження у цивільній справі за такою позовною заявою належить відмовити за п.1 ч.1 ст.186 ЦПК України, роз'яснивши позивачці в порядку ч.5 ст.186 ЦПК України, що розгляд даної справи віднесений до суду господарської юрисдикції.

На підставі викладеного та керуючись ст.ст.19, 186, 260 ЦПК України, суд

ухвалив:

Відмовити у відкритті провадження у цивільній справі за позовом ОСОБА_1 до ОСОБА_2 , ОСОБА_3 , в якій третьою особою без самостійних вимог зазначена Всеукраїнська громадська організація «Федерація хокею України», про визнання недійсним рішення та зобов'язання припинити вчиняти дії.

Роз'яснити ОСОБА_1 , що розгляд даної справи віднесений до суду господарської юрисдикції.

Ухвала набуває законної сили в порядку, визначеному ст.261 ЦПК України, та може бути оскаржена в апеляційному порядку до Дніпровського апеляційного суду протягом 15 днів з дня її підписання.

Суддя С.В. Єдаменко